

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

НЕРУБАЙСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛЦЕЙ № 1 НЕРУБАЙСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Одеса - 2023

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 8 від 23 лютого 2023 р.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Ірина Анатоліївна Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ Євгенія Василівна Тягнирядно

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник наукових праць / редкол. О.Я.Чебикін та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 264 с.

© Кафедра педагогіки

Університету Ушинського, 2023

©Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської сільської ради,
Одеського району Одеської області, 2023

Особливу увагу треба звернути на організацію дистанційної освіти дітей з особливими освітніми потребами. Педагог безпосередньо не має контакту з дитиною, але через батьків можна продовжити її розвиток і освіту. До цієї роботи долучаються практичні психологи, вчителі-логопеди, музичні керівники.

Не звертаючи увагу на війну, важливо і необхідно відстежувати навчальні досягнення учнів. Для цього вчителя розробляють завдання для діагностики, добираючи завдання за темами та очікуваними результатами.

Однак, чітких методичних рекомендацій, як саме навчати учнів початкової ланки дистанційно, протягом тривалого часу, в умовах воєнного стану, поки що напрацьовано недостатньо.

Висновки. В цей складний час освітяни стали більш активно вести пошук шляхів вирішення проблеми в організації навчання здобувачів освіти. Часи змінюються, освітній процес слід адаптувати до потреб здобувачів освіти.

«Незважаючи на складні умови, в яких знаходиться наша країна сьогодні, інноваційна діяльність в системі освіти продовжується, а її результатом є нове педагогічне мислення, нові педагогічні ідеї, форми навчання та моделі організації освітнього процесу». – зазначає заступник Міністра освіти і науки України, кандидат педагогічних наук Віра Рогова [1].

Література

1. Міністерство освіти і науки України «Освіта України в умовах воєнного стану». Інноваційна та проектна діяльність: науково-методичний збірник. Київ: Освіта, 2022. С.8-12.
2. Міністерство освіти і науки України «Освіта України в умовах воєнного стану». Інформаційно-аналітичний збірник. Київ: Освіта, 2022. 18 с.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОГО МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РЕАЛІЇ

О.О.Мардак,

вчитель фізичного виховання

*Нерубайського академічного ліцею №1
Нерубайської сільської ради
Одеського району Одеської області*

*«Не вірте тим, хто стверджує,
ніби освіта – привілей людей вільних,
а вірте філософам, які кажуть,
що тільки освічені люди вільні»*

Щоб дитина могла піклуватись про своє здоров'я, фізичний розвиток, потрібно виробити в неї свідоме ставлення до життя як найвищого дару природи, пріоритету здоров'я як найважливішої людської цінності і здорового способу життя як фактора збереження та зміцнення її здоров'я, необхідною умовою цього є створення здоров'язбережувального середовища [2].

Робота школи зі збереження та зміцнення здоров'я учнів лише тоді вважається повноцінною й ефективною, коли повною мірою, професійно і в єдиній системі реалізуються здоров'язбережувальні й здоров'яформувальні технології.

Сучасні діти змінили ігри на подвір'ї на спілкування в месенджерах. За таких умов уроки фізкультури мають додаткову місію – не просто двічі-тричі на тиждень змушувати школярів рухатися, а й заохотити та призвичаїти їх до фізичної активності, здорового способу життя.

Самі ж діти, зазвичай, не дуже мотивовані фізично вдосконалюватися. Аби сучасні школярі захотіли займатися спортом, педагогам потрібно докласти зусиль: змінювати методику, вчитися новому та прислухатись до своїх вихованців.

Вчителі відзначають, що до сучасних учнів підхід має бути зовсім інакшим. Ці діти творчі, хочуть бути особистостями. Вони прагнуть успіху, але часто їм не вистачає терпіння та зосередженості; їх важко змусити щось робити, якщо вони не розуміють, навіщо їм це потрібно.

Водночас серед них усе більше дітей з низьким рівнем фізичної підготовки та вадами здоров'я. Це гіподинамія, проблеми з опорно-руховим апаратом, органами дихання, серцево-судинною системою. Все це накладає певні обмеження

на тренування, але в жодному разі не має бути причиною відмови від фізичної активності.

Уроки з фізичного виховання мають навчити сучасну дитину правильно використовувати власне тіло в різних ситуаціях. "Учителям не потрібно нав'язувати свою схему руху, наше завдання – дати можливість дітям відпрацювати всі відомі варіанти пересувань. Вони мають навчитися обирати найпридатніші способи руху щодо ситуації, які не травмують організм", – зазначає вчена Н.А. Поліщук [2].

Саме фізкультура має допомогти школярам гармонійно розвиватися, підвищувати можливості організму, вдосконалювати своє тіло.

Завдяки спорту в дитини розвиваються вміння працювати в команді, дисципліна, лідерство, толерантність і здорова конкуренція. Не кажучи вже про те, що фізкультура – це в першу чергу здоров'я дитини: фізичне та емоційне. Але, на жаль, батьки часто недооцінюють важливість уроків фізкультури та фокусують увагу своїх дітей на інших дисциплінах.

Науковці (Аксьонова О.Р., Мережець В.А.) наголошують, що ключову роль в успішному проведенні заняття з фізичної культури відіграє особистість вчителя [2]. Часто педдагогам важко підібрати ефективну модель викладання та знайти баланс між спортивною муштрою та високими показниками нормативів і розважанням дітей рухливими іграми.

На думку О. Аксьонової, багато вчителів не готові вдосконалювати свої педагогічні навички та продовжують використовувати традиційні методики, які не підтримують дитячу ініціативу; створюють штучні бар'єри; засновані на стресі та маніпуляціях; не розкривають потенціал дитини [3].

Діти мають учитися створювати власні правила на уроках, домовлятися та виконувати їх. Учитель повинен виконувати функцію товариша, тьютора; він має поважати думку дітей, налагоджувати діалог, підказувати, а не авторитарно віддавати накази. Вчителі мають зрозуміти, що до учнів має бути індивідуальний підхід.

Ми у дослідженні зазначаємо, що часто на уроках фізкультури немає кардіотренувань, не тренується витривалість. Натомість учні виконують за вчителем стереотипні примітивні вправи.

Також, зазначають у своїх напрацюваннях вчені (В.Н.Ковальов, П.А.Новікова), що вчителі не можуть провести повноцінний урок через брак інвентарю [3]. Вчитель фізичного виховання повинен постійно самовдосконалюватися. Науковець І.О. Когут зазначає, що важливо об'єднати вчителів у групи:

- охочі до змін — їх треба підтримувати;
- відкриті до змін, але без потрібних знань — їх треба навчати;
- "старовіри" — прихильники старих підходів, яких треба переконувати, а потім навчати;
- радикальні противники змін — з ними треба діяти жорстко, аж до звільнення [2].

Останніми роками у Міністерстві освіти і науки України було підготовлено 36 варіативних модулів, присвячених тому, як по-новому проводити уроки на основі різних видів спорту для занять із фізкультури.

За кількома з них підготували відеоуроки, щоб навчити викладачів фізкультури впроваджувати нові методи роботи на місцях. Ці відео планували розмістити на Національній електронній платформі. Але освітню платформу так і не було запущено. Ініціативу підхопив громадський сектор, міжнародний благодійний фонд Parimatch Foundation розробляє зараз онлайн-модулі для навчання вчителів фізкультури по всій країні.

Ми вважаємо, що в першу чергу потрібно дати вчителям можливість отримувати якісне та безкоштовне підвищення кваліфікації, дати їм нові методики, інструментарій, сучасний інвентар. Необхідно показати, що вчителю фізкультури теж потрібно розвиватися.

Проект "Нова фізична культура для Нової української школи" передбачає створення безкоштовного онлайн-курсу, присвяченого новим підходам до викладання фізичної культури. Його буде розміщено на найбільшій українській

платформі масових онлайн-курсів Prometheus. Курс складатиметься з наочних відеолекцій, інтерактивних завдань і форуму, на якому можна поставити запитання лекторам. Також передбачено можливість отримати сертифікат щодо підвищення якості кваліфікації.

Курс надасть усім учителям фізкультури в Україні доступ до безкоштовного інноваційного підвищення кваліфікації від найкращих викладачів і тренерів-практиків країни. До розробки навчальної програми та методики курсу були залучені фахівці найбільших українських федерацій спорту, що мають унікальний досвід у викладанні спортивних дисциплін.

Курс охопить широкий спектр теоретичних і практичних тем (від новаторських підходів до викладання таких знайомих видів спорту як футбол, баскетбол, до інструкцій із запуску викладання в школах бадмінтону чи кросфіту). Також викладачі курсу розкриють такі важливі теми як інклюзія у викладанні фізичної культури та якісна комунікація вчителя з дітьми та батьками.

Головне ж завдання, яке ставили перед собою автори курсу, — це донести вчителям та їхнім учням любов до спорту та бажання регулярно ним займатися. Адже здоров'я дитини неможливе без регулярних фізичних навантажень, ефективність яких зможуть забезпечити лише кваліфіковані викладачі.

Ще одним викликом для вчителя сьогодні являється воєнний стан в державі. З початку повномасштабного вторгнення окупантів на територію України, перед освітянами стає найголовніша задача – як якісно та безпечно організувати учбовий процес.

На думку О.Аксьонової, фізкультура має навчити сьогодишню дитину правильно використовувати власне тіло в різних ситуаціях. Учителям не потрібно нав'язувати свою схему руху, наше завдання – дати можливість дітям відпрацювати всі відомі варіанти пересувань [1].

Ми зазначаємо, що на уроках фізичної культури необхідно використовувати інноваційні методи навчання. Наприклад, серед учнів молодшої школи дуже популярні різноманітні ігри, під час яких діти непомітно для себе виконують великий спектр вправ.

Рухлива гра "Заборонений рух"

Інструкція: робіть зарядку, але пам'ятайте – один рух заборонено.

Хто зробить заборонений рух, виходить з гри. Це може бути присідання, нахил або стрибок. Вирішить це заздалегідь. Виберіть ведучого, починайте грати. Ведучий має право виконувати заборонений рух, а решта – ні.

Рухлива гра «Совонька»

Посередині майданчика позначають «гніздо», у якому один із гравців стає «совонькою», решта дітей розбігаються майданчиком. За сигналом: «День настає — все оживає» діти бігають майданчиком, імітуючи політ пташок. За сигналом: «Ніч настає — все завмирає» діти зупиняються. «Совонька» «вилітає з гнізда» на «полювання» і стежить за гравцями. Якщо хтось із них поворухнувся, «совонька» забирає цього гравця до себе в «гніздо». За сигналом: «День наступає — все оживає» «совонька» повертається до свого «гнізда», а учасники гри знову бігають майданчиком. Діти, які потрапили до «гнізда», пропускають одну гру.

Рухлива гра «Колобки та їжачки».

Клас об'єднують у групи: «колобків» та «їжачків». Діти вільно пересуваються по майданчику. За сигналом: «Колобки» діти цієї групи приймають положення групування біля матів і виконують перекати назад, вперед. У цей час команда «їжачків» на майданчику приймає положення групування у присіді. За наступним сигналом діти вільно бігають по майданчику. За командою: «Їжачки!» діти цієї групи працюють на матах, а «колобки» – на майданчику. Перемагає команда, що припустилася меншій кількості помилок.

Для дітей 4-го класу ми проводили гру «**TIK TOCK CHALLENGE**».

Суть завдання полягала у спільному перегляді танцю на сучасному популярному додатку та спробі відтворити його.

Висновки. Фізичне виховання не може бути консервативним, інерційним, інакше буде лише формальністю. Натомість освіта має давати учням життєспроможність, гнучкість мислення, стійкість, давати навички критичного мислення. Саме до такого цікавого уроку має бути готовий сучасний учень, який

вже в шкільні роки може практично опанувати те, що приносить реальну користь не лише йому, а всій країні.

Література

1. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю. Київ: Шк. світ, 2008. 112 с.
2. Поліщук Н. А. Здоров'язбережне освітнє середовище як умова фізичного, психічного і соціального здоров'я учасників навчально-виховного процесу// *Пед. пошук*. 2012. № 3. С. 25–30.
3. Сучасні підходи до створення здоров'язбережувального середовища дошкільного навчального закладу : матеріали обл. Інтернет-конф. Черкаси : Вид-во ОПОПП, 2016. 70 с.

РОБОТА З УЧНЯМИ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ «ЗМІШАНОГО» НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

О.М. Пастушенко,

вчитель початкових класів

Нерубайського академічного ліцею № 1

Нерубайської сільської ради

Одеського району Одеської області

Військова агресія російської федерації проти України, розпочата 24 лютого 2022 року, стала викликом самому існуванню нашої держави, її суверенітету та соборності. Суттєвими викликами для сфери освіти є:

1. Загроза життю та здоров'ю учасників освітнього процесу, обмеження доступу до базових потреб людини.
2. Масштабні руйнування освітньої інфраструктури: пошкодження приміщень закладів освіти, навчальної матеріально-технічної бази, навчально-виробничих баз практики.
3. Вимушене масштабне переміщення учасників освітнього процесу в межах України та за кордон, що призвело до значних втрат контингенту здобувачів освіти, педагогічного й викладацького складу.